19/05/2023

«Τραντέλλενας»

/ Παράδοση

Τραντέλλεναν εσκότωσαν και κείται ματωμένος.
Μαύρα πουλιά τρώγν' ατόν και ν-άσπρα τριυλίσκουν.
Φατέστεν πούλια μ', φάτεστεν, φατέστεν τον καρίπην,
σην θάλασσαν κολυμπετής, σ' ομάλεα πεχλιβάνος,
σον πόλεμον Τρισέλλενας, Ρωμαίικον παλικάριν.

(δημοτικό τραγούδι Πόντου)

Στα διηγηματικά τραγούδια η εθνική συνείδηση του ομοιογενούς λαού των Ελλήνων του Πόντου είναι σε υψηλό βαθμό· η λέξη για παράδειγμα, «τραντέλλενας» (τριάντα φορές Έλληνας) αποτελεί το ηχηρό παράδειγμα, το οποίο φανερώνει τον απαράμιλλο ηρωισμό και κατ' επέκταση το πατριωτικό φρόνημα του άγνωστου ήρωα/ακρίτα. Ακόμη, μέσα από το διάλογο μεταξύ λαϊκού ποιητή και φύσης συμβολικά εξυμνούνται, το πνεύμα, ο ηρωισμός και τα κατορθώματα του γένους.

«Αητέντς επεριπέτανεν»

Το τραγούδι, «αητέντς επεριπέτανεν» αποτελεί σύμβολο εμψύχωσης και εγρήγορσης των Ελλήνων του Πόντου

. Ιδιαίτερη όμως αξία έχει στα δύσκολα χρόνια του τουρκικού ζυγού. Ο λαϊκός ποιητής, στα λόγια αυτού του τραγουδιού ζωντανεύει τις ιστορικές μνήμες των μικρών και ιδιαίτερα των μεγάλων εθνικών λυτρωτικών αγώνων του λαού.

Αϊτέντς επαραπέτανεν ψηλά σα επουράνια, ούι αμάν αμάν,
ψηλά σα επουράνια, ούι αμάν αμάν, ούι αμάν αμάν.
Και τα τσαγκία τ’ κόκκινα και το τσαρκούλ’ ατ’ μαύρον
κι εβάστανεν σα κάντζια του παλικαρί’ βραχιόναν.
– Αϊτέ μ’ για δώσ’ μ’ ας σο κρατείς, για πέει με ν-όθεν κείται.
– Ας σο κρατώ ‘κί δίγω σε, άρ’ όθεν κείται λέγω.
Ακεί σο πέραν το ραχίν, σ’ ελάτεα ‘πεκεί μέρος
Τραντέλλεναν εσκότωσαν και κείται ματωμένος.
Μαύρα πουλιά τρώγν’ ατόν και ν-άσπρα τριυλίσκουν.
Φατέστεν πούλια μ’, φάτεστεν, φατέστεν τον καρίπην,
σην θάλασσαν κολυμπετής, σ’ ομάλεα πεχλιβάνος,
σον πόλεμον Τρισέλλενας, Ρωμαίικον παλικάριν.

Απόδοση στα νέα ελληνικά:

Ένας αετός πετούσε ψηλά
Ένας αετός πετούσε ψηλά Ψηλά στον ουρανό
Είχε κόκκινα πόδια και η άκρη του ήταν μαύρη
Στα νύχια του κρατούσε τα χέρια ενός παλικαριού
Αητέ για δώσε μου αυτό που κρατάς πες μου πού είναι το υπόλοιπο σώμα
Δεν θα στο δώσω το υπόλοιπο είναι εκεί κάτω
Εκεί πέρα στα δάση εκεί που είναι τα έλατα
Τον τρώνε μαύρα πουλιά και τον περιτριγυρίζουν άσπρα
Φάτε πουλιά μου φάτε φάτε τον καρύπη
Που κολυμπάει στη θάλασσα και παλεύει στα δάση
Στον πόλεμο τριάντα φορές Έλληνας παλικάρι του Πόντου.

Πηγή: Εθνικό Ιστορικό Μουσείο

Φωτογραφία: Ραφαήλ Γεωργιάδης – ope.gr